

Bruxelles, 2.3.2016
COM(2016) 110 final

COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

**Calea de urmat după Acordul de la Paris: evaluarea implicațiilor Acordului de la Paris
– document care însoțește propunerea de decizie a Consiliului privind semnarea, în
numele Uniunii Europene, a Acordului de la Paris adoptat în temeiul Convenției-cadru
a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice**

1. Introducere

Acordul de la Paris din 2015 reprezintă un punct de referință semnificativ din punct de vedere istoric în combaterea schimbărilor climatice la nivel mondial. Acesta constituie un colac de salvare, o ultimă șansă de a preda generațiilor viitoare o lume mai stabilă, o planetă mai sănătoasă, societăți mai echitabile și economii mai prospere, de asemenea în contextul agendei 2030 pentru dezvoltare durabilă. Acordul va ghida lumea în tranziția globală către o energie curată. Această tranziție va necesita schimbări în comportamentul de afaceri și de investiții, precum și stimulente la nivelul întregului spectru politic. Pentru UE, aceasta oferă oportunități importante, mai ales în ceea ce privește locurile de muncă și creșterea economică. Tranziția va stimula investițiile și inovarea în domeniul energiei din surse regenerabile, contribuind astfel la obiectivul UE de a deveni liderul mondial în domeniul energiei regenerabile, precum și creșterea piețelor bunurilor și serviciilor produse în UE, de exemplu, în domeniul eficienței energetice.

Acordul de la Paris este primul acord multilateral privind schimbările climatice acoperind aproape toate emisiile la nivel mondial. Acordul de la Paris este un succes pentru întreaga lume și o confirmare a orientării UE în direcția unei economii cu emisii scăzute de dioxid de carbon. Strategia de negociere a UE a fost decisivă în obținerea acordului. UE a pledat pentru acțiuni ambițioase, folosindu-și experiența în elaborarea de politici eficiente în domeniul climei și tradiția în negocieri și cooperare internațională bazată pe norme. UE a fost prima economie majoră care și-a prezentat planul climatic (și anume, contribuția preconizată stabilită la nivel național sau „INDC”) la 6 martie 2015, în care se reflectă cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 stabilit în cadrul Consiliului European din octombrie 2014¹ și planul de acțiune al Comisiei Europene pentru combaterea schimbărilor climatice după 2020². UE a stabilit un obiectiv național ambițios la nivelul întregii economii de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră până în 2030 cu cel puțin 40 % . Acest obiectiv se bazează pe previziunile globale care sunt în conformitate cu obiectivul pe termen mediu al Acordului de la Paris.

Pe tot parcursul Conferinței de la Paris, UE a menținut un nivel ridicat de coerență politică. Toți miniștrii UE prezenți la conferință și-au manifestat disponibilitatea și hotărârea de a obține un rezultat pozitiv. UE a acționat unitar, apărându-și poziția astfel cum s-a convenit în cadrul Consiliului Mediu. Acest lucru a permis UE să se exprime cu o singură voce unitară în toate etapele negocierilor, ceea ce a reprezentat un element esențial pentru succesul conferinței de la Paris. Cel mai important, ca parte a diplomației UE în domeniul climei, UE și partenerii săi au format o coaliție largă de țări dezvoltate și în curs de dezvoltare în favoarea celui mai ambițios set de măsuri. Această coaliție foarte ambițioasă a avut o contribuție esențială în crearea unei dinamici pozitive în cadrul negocierilor și în convingerea țărilor cu emisii mari să subscrie Acordului de la Paris.

¹ Concluziile Consiliului European din 24 octombrie 2014.

² Protocolul de la Paris - Un plan de acțiune pentru combaterea schimbărilor climatice după 2020 - COM(2015) 81 final

În plus, cadrul global s-a schimbat complet în comparație cu conferința de la Copenhaga din 2009, ceea ce a condus la o mobilizare la nivel mondial de la bază către vârf a guvernelor și actorilor nestatali, cum ar fi întreprinderile, investitorii, reprezentanții orașelor și societatea civilă. Președinției franceze a conferinței privind schimbările climatice și ONU li se datorează crearea dinamicii pozitive înaintea și în timpul Conferinței de la Paris.

Punerea în aplicare a angajamentelor asumate în cadrul Acordului de la Paris necesită menținerea dinamicii și o puternică voință politică pentru a asigura tranziția către un viitor rezistent la schimbările climatice și neutru din punctul de vedere al impactului asupra climei, într-un mod echitabil din punct de vedere social. Schimbările climatice ar trebui să rămână o prioritate pe agendele politice ale forurilor internaționale relevante, inclusiv în cadrul reuniunilor G20 și G7. În acest sens, UE își va continua rolul de lider internațional și diplomația în domeniul climei³.

2. Acordul de la Paris - un acord global

2.1. Principalele caracteristici ale Acordului de la Paris

Acordul de la Paris stabilește un plan de acțiune la nivel mondial pe care omenirea ar trebui să îl urmeze pentru a evita apariția unor schimbări climatice periculoase, luând în considerare faptul că acest lucru va necesita un plan global pentru atingerea cât mai curând posibil, la nivel mondial, a punctului maxim al emisiilor de gaze cu efect de seră și asigurarea neutralității climatice în a doua jumătate a acestui secol. Acordul are următoarele caracteristici principale:

- aceasta stabilește un obiectiv pe termen lung pentru a înscrie omenirea pe calea care trebuie urmată pentru a limita încălzirea globală mult sub 2 °C peste nivelurile preindustriale, precum și pentru continuarea eforturilor de limitare a creșterii temperaturii la 1,5°C; Obiectivul cu caracter de aspirație privind limitarea creșterii temperaturii la 1,5 C a fost convenit pentru a conduce la obiective mai ambițioase și pentru a evidenția preocupările țărilor celor mai vulnerabile care se confruntă deja cu impactul schimbărilor climatice.
- Aceasta transmite un semnal clar tuturor părților interesate, investitorilor, întreprinderilor, societății civile și factorilor de decizie că se menține tranziția la nivel mondial către energia curată și că resursele nu trebuie să se mai bazeze pe combustibilii fosili; Cu 189 de planuri climatice naționale care acoperă aproximativ 98 % din totalul emisiilor, combaterea schimbărilor climatice este acum un efort cu adevărat global. În baza acordului de la Paris, trecem de la acțiuni întreprinse de puțini la acțiuni întreprinse de toată lumea.
- Acesta oferă un mecanism dinamic pentru a face bilanțul și pentru a consolida ambiția de-a lungul timpului. Începând din 2023, părțile vor realiza, la fiecare 5 ani, un „bilanț la nivel mondial”, pentru a analiza progresele înregistrate în reducerea emisiilor,

³ Diplomația europeană în domeniul climei în urma COP21 - Concluziile Consiliului din 15 februarie 2016.

adaptarea la schimbările climatice, precum și sprijinul acordat și primit având în vedere obiectivele pe termen lung ale acordului.

- Părțile au o obligație juridică de a continua măsurile de atenuare la nivel național, cu scopul de a realiza obiectivele propriilor contribuții.
- Acordul instituie un cadru mai puternic de transparență și de responsabilitate, inclusiv prezentarea la fiecare doi ani de către toate părțile a inventarelor naționale ale gazelor cu efect de seră și a informațiilor necesare pentru a urmări progresul acestora, o expertiză tehnică, o analiză multilaterală, axată pe facilitare, a progreselor înregistrate de părți și un mecanism pentru facilitarea punerii în aplicare a mecanismului și pentru promovarea conformității.
- Acesta prevede un pachet de solidaritate ambițios cu dispoziții adecvate privind finanțarea combaterii schimbărilor climatice și abordarea nevoilor legate de adaptare, precum și a pierderilor și daunelor asociate efectelor adverse ale schimbărilor climatice. În vederea promovării unei acțiuni individuale și colective privind adaptarea, Acordul de la Paris stabilește pentru prima dată un obiectiv mondial cu scopul de a consolida capacitatea, rezistența la schimbările climatice și reducerea vulnerabilității climatice. La nivel internațional, acesta încurajează o mai bună cooperare între părți privind schimbul de cunoștințe științifice referitoare la adaptare, precum și de informații cu privire la practicile și politicile existente.

2.2. Ratificarea și intrarea în vigoare a Acordului de la Paris

Încheierea Acordului de la Paris a constituit o realizare majoră. UE va rămâne proactivă în cadrul negocierilor internaționale privind schimbările climatice, pentru a se asigura că obiectivele ambițioase stabilite în acord sunt transpuse în toate elementele sale de punere în aplicare, cum ar fi dispozițiile detaliate privind transparența și responsabilitatea, mecanismele de dezvoltare durabilă și mecanismele în domeniul tehnologiei.

Următorul pas imediat este semnarea Acordului de la Paris. Acesta va fi deschis spre semnare la 22 aprilie 2016 la New York și va intra în vigoare la data la care cel puțin 55 de părți care reprezintă cel puțin 55 % din emisiile mondiale l-au ratificat. Este de dorit o ratificarea și intrare în vigoare rapidă, întrucât ar oferi tuturor țărilor certitudinea juridică privind aplicarea imediată a prevederilor acordului. UE ar trebui să fie în măsură să ratifice Acordul de la Paris cât mai curând posibil.

2.3. Etape importante pe termen mediu în cadrul Acordului de la Paris

Există o serie de etape importante pe termen mediu prevăzute în Acordul de la Paris. Trebuie dezvoltată o înțelegere clară a implicațiilor politice specifice privind limitarea creșterii temperaturii la 1,5 C. Cel de al 5-lea raport de evaluare al Grupului interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC) a fost neconcludent cu privire la acest aspect, datorită nivelului redus al analizelor științifice. Pentru a aborda acest aspect, s-a solicitat IPCC să întocmească un raport special în 2018. UE va contribui la lucrările științifice care vor fi desfășurate la nivel internațional în acest scop. Uniunea Europeană ar trebui să participe la primul „dialog de facilitare”, care va avea loc în 2018, pentru a evalua obiectivele colective și

progresele în punerea în aplicare a angajamentelor. În această privință, UE va participa la primul bilanț la nivel mondial în 2023, care este relevant pentru analiza progresivă a asumării unor acțiuni mai ambițioase de către toate părțile în perioada ulterioară anului 2030. În acest sens, UE, alături de celelalte părți, este invitată să comunice, până în 2020, strategiile sale de dezvoltare privind reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră pe termen lung până la mijlocul secolului. Pentru a facilita pregătirea acestor strategii, Comisia va pregăti o analiză aprofundată a transformărilor economice și sociale pentru a alimenta dezbaterile politice din Parlamentul European, Consiliu, precum și cu părțile interesate.

3. Modul în care UE va pune în aplicare Acordul de la Paris

Tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor necesită o schimbare fundamentală în domeniile tehnologiei, energiei, economic, financiar și, în cele din urmă, al societății în ansamblul său. Acordul de la Paris este o oportunitate pentru transformarea economică, crearea de locuri de muncă și creșterea economică. Acesta constituie un element esențial pentru realizarea obiectivelor extinse de dezvoltare durabilă, precum și pentru prioritățile UE privind investițiile, competitivitatea, economia circulară, cercetarea, inovarea și tranziția energetică. Punerea în aplicare a Acordului de la Paris oferă oportunități de afaceri pentru UE astfel încât aceasta să-și mențină și să exploateze la maximum avantajul primului venit în ceea ce privește promovarea surselor regenerabile de energie, eficiența energetică și concurența în domeniul dezvoltării unei noi piețe a tehnologiilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon la nivel mondial. Pentru a profita de aceste beneficii, UE va trebui să continue să conducă prin puterea exemplului și prin acțiuni în materie de politici de reglementare privind reducerea emisiilor și de asemenea prin favorizarea factorilor pentru accelerarea investițiilor publice și private în inovare și modernizare în toate sectoarele-cheie, asigurându-se, în același timp, că alte economii majore continuă să avanseze în ceea ce privește angajamentele asumate. Tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon trebuie să fie gestionată în mod corespunzător, ținând seama de diferențele în ceea ce privește mixul energetic și structura economică în întreaga UE. Aceasta înseamnă, de asemenea, necesitatea de a anticipa și de a atenua impactul social al tranziției în anumite regiuni și sectoare socio-economice.

3.1. Promovarea unui mediu favorabil pentru tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon

Tranziția către o uniune energetică

Angajamentul UE privind tranziția către energiile curate este ireversibil și nenegociabil. Prioritatea uniunii energetice este *„renunțarea la economia bazată pe combustibili fosili, în care energia se bazează pe o abordare centralizată, din perspectiva furnizorului, și pe tehnologii învechite și modele de afaceri perimate, pentru a asigura un nivel ridicat de protecție a consumatorilor și (...) renunțarea la actualul sistem fragmentat, caracterizat de politici naționale neordonate, de bariere la intrarea pe piață și de zone izolate din punct de*

*vedere energetică*⁴. Proiectul uniunii energetice, în toate dimensiunile sale, pune la dispoziție un cadru mai amplu în care UE poate oferi un mediu favorabil adecvat pentru tranziția energetică. Potrivit Agenției Internaționale a Energiei, punerea integrală în aplicare a planurilor climatice va conduce la investiții de 13,5 trilioane USD în eficiența energetică și tehnologii cu emisii scăzute de dioxid de carbon între 2015 și 2030, cu o medie anuală de 840 de miliarde USD. Principalul impact al acestor planuri climatice nu este numai intensificarea investițiilor, ci și reechilibrarea acestora în combustibili și sectoare, precum și între cerere și ofertă. Printre altele, investițiile în surse regenerabile de energie vor fi aproape de trei ori mai mari decât cele în centrale electrice bazate pe combustibili fosili și, în același timp, se preconizează că investițiile în eficiența energetică (sectoarele principale vizate fiind transporturile și clădirile) să fie egale cu cele în alte părți ale sistemului energetic.

Inovare și competitivitate

Acordul de la Paris conferă o direcție clară și ambițioasă pentru inovarea în domeniul tehnologiilor cu emisii scăzute de dioxid de carbon. În marja Conferinței de la Paris, 20 dintre economiile majore la nivel mondial au lansat „Misiunea inovare” în vederea revigorării inovării în domeniul energiei curate în sectorul public și cel privat, a dezvoltării și implementării tehnologiilor inovatoare și a reducerii costurilor. UE dorește să se alăture acestei inițiative, dat fiind faptul că bugetul UE pentru cercetarea în domeniul emisiilor scăzute de dioxid de carbon în cadrul programului Orizont 2020 s-a dublat deja efectiv în perioada 2014-2020, Uniunea angajându-se să investească cel puțin 35 % din fondurile programului Orizont 2020 în activități legate de schimbările climatice. În plus, viitoarea strategie pentru cercetare, inovare și competitivitate privind uniunea energetică va profita de sinergiile între sectorul energetic, sectorul transporturilor, economia circulară, precum și inovarea industrială și digitală. Acest lucru ar trebui să ducă la creșterea competitivității tehnologiilor europene actuale și viitoare cu emisii scăzute de dioxid de carbon și eficiente din punct de vedere energetic.

Investiții și piețe de capital

Este esențială reorientarea și intensificarea rapidă a investițiilor private pentru a sprijini tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și rezistentă la schimbările climatice, precum și pentru evitarea blocajelor legate de infrastructura și activele cu emisii ridicate. Fondurile UE vor juca un rol important în mobilizarea piețelor⁵. Sprijinul pentru investiții în contextul Planului de investiții pentru Europa, care se concentrează asupra acțiunilor pentru eliminarea barierelor din calea investițiilor în Uniunea Europeană, precum și posibilitățile de finanțare oferite de Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) ar

⁴ O strategie-cadru pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice, COM(2015)80 din 25 februarie 2015.

⁵ Suma de 114 miliarde EUR a fost programată în noile fonduri structurale și de investiții europene (fondurile ESI) pentru măsuri legate de schimbările climatice în perioada 2014-2020. Programarea a fost efectuată în cadrul unui parteneriat mai amplu cu părțile interesate relevante. Suma rezultată reprezintă 25 % din fondurile ESI, ceea ce indică un angajament puternic în favoarea acțiunilor climatice și depășește obiectivul de 20 % pentru bugetul general al UE. Sprijinul nu se limitează doar la posibilitățile de finanțare, ci include componente privind cooperarea regională puternică, consolidarea capacităților și asistența tehnică.

trebuie să promoveze investițiile în reducerea emisiilor și eficiența energetică în cadrul pieței unice. Planul de investiții pentru Europa a înregistrat deja rezultate promițătoare în acest domeniu⁶ și este necesară exploatarea potențialului său la maxim. Recent, Comisia a lansat Portalul european pentru proiecte de investiții (PEPI), care va fi pe deplin operațional în cel mai scurt timp. Scopul său este de a atrage investitori în proiecte de investiții viabile și solide în Europa. Părțile interesate din domeniul energiei sunt încurajate să transmită proiectele lor către PEPI pentru a oferi o imagine de ansamblu a proiectelor pentru potențialii investitori. Comisia își va intensifica, în regim prioritar, asistența tehnică pentru părțile interesate în vederea creării în 2016 a unor scheme pentru agregarea proiectelor mai mici din domeniul eficienței energetice, constituind astfel o masă critică de proiecte. Aceste scheme ar trebui să le ofere investitorilor oportunități mai bune pentru investițiile în eficiența energetică și să sporească accesibilitatea capitalului pentru platformele și programele din domeniul eficienței energetice de la nivel național, regional sau local. Schemele în cauză vor avea drept obiect, printre altele, consolidarea asistenței tehnice și a asistenței pentru dezvoltarea de proiecte în contextul Platformei europene de consiliere în materie de investiții (EIAH), înființată de Comisie și de Banca Europeană de Investiții pentru a-i sprijini pe promotorii publici la structurarea proiectelor, precum și la promovarea schemelor de finanțare cu clauze și condiții standard, în special în domeniul clădirilor⁷.

Instituțiile financiare sunt parteneri-cheie în acest proces de tranziție. Fluxurile de capital transfrontaliere funcționale și piețele de capital integrate și durabile sunt, de asemenea, importante pentru ca această tranziție să aibă loc. Măsurile care au fost deja luate sau sunt în curs de elaborare în contextul creării unei uniuni a piețelor de capital⁸ sunt esențiale în acest context. Pentru a asigura o astfel de tranziție - în cadrul pieței unice și dincolo de acesta - Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale, Banca Europeană de Investiții și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, Fondul verde pentru climă, precum și alte instituții financiare internaționale, cum ar fi Banca Mondială, alături de băncile naționale de dezvoltare ar putea avea un rol util. Ca răspuns la solicitarea G20 din aprilie 2015, privind revizuirea modului în care sectorul financiar ar putea să ia în considerare chestiunile legate de climă, Consiliul pentru Stabilitate Financiară (CSF) a instituit un grup operativ pentru prezentarea informațiilor financiare privind schimbările climatice, al cărui scop este de a ajuta participanții la piață să înțeleagă mai bine riscurile legate de schimbările climatice și să gestioneze mai bine riscurile respective. G20 a creat de curând un grup de studiu pentru a analiza chestiunile legate de finanțarea ecologică (GFSG). La nivel european, Comitetul european pentru risc sistemic a publicat un raport privind tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon și riscurile potențiale pentru sectorul financiar⁹.

⁶ Prezentare generală a proiectelor din planul de investiții legate de emisiile scăzute de dioxid de carbon și eficiența energetică: http://ec.europa.eu/priorities/sites/beta-political/files/sector-factsheet-energy_en.pdf

⁷ Raportul din 2015 privind starea uniunii energetice

⁸ Plan de acțiune privind edificarea unei Uniuni a piețelor de capital - COM(2015) 468 final.

⁹ https://www.esrb.europa.eu/pub/pdf/asc/Reports_ASC_6_1602.pdf

Stabilirea de tarife pentru emisiile de carbon și subvențiile pentru combustibilii fosili

Stabilirea de tarife pentru emisiile de carbon este un element esențial pentru a promova condiții de concurență echitabile la nivel global pentru perioada de tranziție - acestea pot lua forma comercializării certificatelor de emisii, cum este cazul în UE, unor taxe sau unor alte instrumente economice și/sau fiscale. UE ar trebui să își intensifice eforturile în diseminarea propriilor experiențe în acest domeniu în toate țările care au nevoie să înceapă stabilirea de tarife pentru emisiile de carbon. Această diseminare va continua să includă țări precum China și Coreea de Sud care își dezvoltă sisteme de comercializare a certificatelor de emisii, precum și o gamă mai largă de țări, inclusiv toate economiile majore care utilizează tehnologii legate de energia din surse regenerabile și își îmbunătățesc politicile în materie de eficiență energetică. În timp ce Acordul de la Paris antrenează o schimbare veritabilă a regulilor jocului deoarece are o dimensiune mondială, diferă amploarea eforturilor depuse de țări, care sunt stabilite la nivel național, cu riscul unor dezavantaje concurențiale pentru sectoarele industriale în cazul în care va continua să existe un mediu concurențial inequitabil. Decizia strategică a Consiliului European de a menține regimul alocării cu titlu gratuit a cotelor de emisii după 2020 și dispozițiile privind relocarea emisiilor de dioxid de carbon propuse pentru sistemul UE de comercializare a emisiilor asigură echilibrul adecvat în acest moment, însă ar trebui să facă obiectul unei revizuirii în următorii zece ani.

Perspectivă stabilirii de tarife pentru emisiile de carbon și a prețurilor la energie se complică și mai mult datorită situației actuale caracterizate de prețul scăzut al petrolului. Aceasta poate oferi o bună ocazie nu numai de a introduce stabilirea de tarife pentru emisiile de carbon, ci și de a elimina subvențiile pentru combustibili fosili, care, potrivit Agenției Internaționale a Energiei, se ridicau la nivel mondial la 548 de miliarde USD în 2013. Aceste subvenții sunt cel mai important obstacol în calea inovării în domeniul tehnologiilor ecologice, astfel cum se recunoaște în cadrul apelurilor lansate de G20 și G7 privind eliminarea lor. Viitorul raport privind prețurile și costurile energiei în UE va analiza cea mai recentă situație cu privire la acest aspect.

Rolul orașelor, al societății civile și al partenerilor sociali

Catalizarea acțiunilor multilaterale ale părților interesate din societatea civilă - cetățeni, consumatori, parteneri sociali, IMM-uri, start-up-uri inovatoare și industrii competitive la nivel mondial constituie o altă condiție prealabilă pentru realizarea tranziției. Conferința de la Paris și Agenda de acțiune Lima-Paris, o inițiativă a președințiilor peruane și franceze a COP, vizează reunirea unui număr fără precedent de actori nestatali pe scena mondială pentru accelerarea acțiunilor de cooperare în vederea combaterii schimbărilor climatice și a punerii în aplicare a noului acord. UE se află într-o poziție privilegiată pentru a integra o tranziție către emisii scăzute de dioxid de carbon în toate sectoarele și la toate nivelurile de guvernare.

Orașele inteligente și comunitățile urbane sunt locul unde o mare parte din viitoarea transformare va avea loc cu adevărat. Inițiativele la nivelul orașelor și politicilor urbane vor fi, prin urmare, intensificate în 2016, inclusiv cele legate de sprijinirea acțiunilor derulate de Convenția primarilor și înființarea unui „ghișeu unic” pentru autoritățile locale. Aceasta ar trebui să le permită autorităților locale să contribuie mai bine la tranziția către emisii scăzute

de dioxid de carbon în UE și va oferi întreprinderilor europene posibilitatea de a utiliza pe plan mondial avantajul lor competitiv în domeniul tehnologiilor inovatoare pentru orașe inteligente.

Diplomația în domeniul climei și acțiunea la nivel mondial

Politicile climatice reprezintă o importantă provocare de politică externă cu implicații strategice pentru politica externă a UE în ceea ce privește, de exemplu, ajutorul pentru dezvoltare și cooperarea, politica de vecinătate și de extindere, cooperarea științifică și tehnologică la nivel internațional, comerțul, diplomația economică și securitatea. Menținerea dinamicii pozitive de la Paris va necesita o mobilizarea politică și diplomatică susținută la nivel mondial.

Astfel cum s-a convenit de către Consiliu¹⁰, în 2016, diplomația în domeniul climei va trebui să se concentreze asupra i) menținerii promovării măsurilor legate de schimbările climatice ca prioritate strategică, ii) sprijinirii punerii în aplicare a Acordului de la Paris și a planurilor climatice și iii) sporirii eforturilor pentru abordarea legăturii dintre schimbările climatice, resursele naturale, inclusiv apa, prosperitate, stabilitate și migrație.

În ceea ce privește finanțarea combaterii schimbărilor climatice, UE și statele sale membre s-au angajat să intensifice mobilizarea pentru acest tip de finanțare în contextul unor acțiuni semnificative de atenuare și al transparenței în punerea în aplicare, pentru a contribui la obiectivul țărilor dezvoltate de a mobiliza în comun 100 de miliarde USD pe an, până în 2020, dintr-o gamă largă de surse publice și private, bilaterale și multilaterale, inclusiv surse alternative de finanțare. Traiectoriile actuale privind asistența pentru dezvoltare acordată de UE vor contribui în mod substanțial la atingerea obiectivului UE privind contribuția care îi revine la suma de 100 de miliarde USD. În contextul cadrului financiar multianual 2014-2020, UE s-a angajat să se asigure că un procent de 20 % din bugetul său total este direcționat către proiectele și politicile relevante din punct de vedere climatic. În contextul cheltuielilor externe, acest lucru conduce la dublarea sumei pentru finanțarea combaterii schimbărilor climatice alocate țărilor în curs de dezvoltare și cheltuielile în domeniul climei ar putea atinge 14 miliarde EUR. O parte din ce în ce mai însemnată a acestor resurse va fi investită în adaptarea și facilitarea inovării și în consolidarea capacităților.

Pentru a sprijini țările în curs de dezvoltare în realizarea planurilor lor privind schimbările climatice, din 2020 vor fi consolidate programele de sprijin (precum Alianța mondială împotriva schimbărilor climatice +). În acest context, sinergiile dintre politicile climatice, Agenda de acțiune de la Addis Abeba și Agenda 2030 cu obiectivele sale de dezvoltare durabilă trebuie să fie exploatate pe deplin. Aceasta include, de asemenea, participarea UE la inițiativa privind energia din surse regenerabile în Africa. În cadrul politicii de extindere și de vecinătate, UE își va continua dialogul politic și sprijinul acordat țărilor partenere. Se va pune accentul pe consolidarea capacităților.

¹⁰ Concluziile Consiliului privind diplomația în domeniul climei în urma COP 21.

Negocierile bilaterale și multilaterale în curs privind liberalizarea comerțului cu bunuri și servicii ecologice ar trebui accelerate pentru a facilita acțiunile la nivel global în scopul atenuării schimbărilor climatice și al creării de oportunități de afaceri pentru societățile europene. De asemenea, UE ar trebui să își continue rolul de lider în promovarea unor rezultate ambițioase în contextul negocierilor în cadrul Organizației Aviației Civile Internaționale (OACI) și al Organizației Maritime Internaționale (OMI), pentru a aborda problema emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și negocierile în temeiul Protocolului de la Montreal.

3.2. Cadrul de reglementare privind clima și energia pentru 2030

După încheierea conferinței de la Paris privind schimbările climatice, toate țările trebuie să își transforme angajamentele în acțiuni concrete de politică. În octombrie 2014, Consiliul European a convenit cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030 aplicabil UE, stabilind un obiectiv ambițios pe plan intern pentru întreaga economie de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră cu cel puțin 40 % pentru 2030, precum și obiectivele în materie de energie din surse regenerabile și eficiență energetică de cel puțin 27 %¹¹. Acordul de la Paris confirmă abordarea UE. Punerea în aplicare a cadrului pentru 2030 privind clima și energia, astfel cum a fost convenit de Consiliul European, este o prioritate ca urmare a Acordului de la Paris.

Comisia a inițiat deja acest proces prin prezentarea unei propuneri de revizuire a schemei de comercializare a certificatelor de emisii (ETS), care acoperă 45 % din emisiile de gaze cu efect de seră din UE. Comisia va prezenta în cursul următoarelor 12 luni celelalte propuneri legislative majore pentru punerea în aplicare a cadrului de reglementare pentru 2030 convenit la nivel național într-un mod echitabil și rentabil, oferind statelor membre o flexibilitate maximă și asigurând un echilibru adecvat între acțiunea la nivel național și cea la nivelul UE. În etapa următoare, Comisia va lucra la elaborarea de propuneri legate de o decizie privind partajarea eforturilor, precum și de utilizarea terenurilor, schimbarea destinației terenurilor și silvicultură (LULUCF). De asemenea, Comisia va propune acte legislative privind instituirea unui mecanism de guvernare fiabil și transparent și privind raționalizarea cerințelor în materie de planificare și raportare legate de climă și energie pentru perioada post-2020.

În plus, Comisia va prezenta propuneri de politici necesare adaptării cadrului de reglementare al UE pentru a pune eficiența energetică pe primul loc și a promova rolul UE de lider mondial în domeniul energiei din surse regenerabile, în conformitate cu concluziile Consiliului European din octombrie 2014. Aceasta include o nouă organizare a pieței energiei având ca obiectiv plasarea consumatorilor în centrul sistemului energetic, adaptarea cererii și creșterea flexibilității. În plus, în acest an, Comisia a lansat deja pachetul privind securitatea energetică pentru a răspunde, fără întârziere, noilor provocări pentru securitatea aprovizionării apărute în urma evoluțiilor contextului energetic internațional.

¹¹ Obiectivul legat de eficiența energetică va fi revizuit până în 2020, urmărindu-se atingerea unui nivel de 30 % în UE.

4. Concluzie

Anterior Conferinței de la Paris și în cadrul acesteia, UE s-a aflat în centrul unei coaliții foarte ambițioase de țări dezvoltate și în curs de dezvoltare. Pentru a asigura în mod efectiv tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, UE trebuie să-și mențină această ambiție, atât pe plan intern, cât și pe plan internațional:

- Acordul de la Paris ar trebui semnat și ratificat cât mai curând posibil. Propunerea de semnare a acordului este anexată la prezenta comunicare.
- UE ar trebui să consolideze mediul favorabil pentru tranziția către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, prin intermediul unei game largi de politici, cadre strategice și instrumente reflectate în cele 10 priorități ale Comisiei Juncker - în special strategia pentru o uniune energetică rezilientă cu o politică prospectivă în domeniul schimbărilor climatice.
- Cadrul UE de reglementare privind energia și clima pentru 2030 ar trebui să fie finalizat rapid în conformitate cu concluziile Consiliului European din octombrie 2014. Viitoarele propuneri legislative ar trebui aprobate în procedură accelerată de Parlamentul European și de Consiliu.
- Toate părțile vor trebui să fie pregătite să participe pe deplin la procesele de revizuire în temeiul Acordului de la Paris al căror scop este de a asigura realizarea obiectivului de limitare a încălzirii globale mult sub 2°C și continuarea eforturilor de limitare a creșterii temperaturii la 1,5°C.